

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 15 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

วันอังคารที่ 6 กันยายน 2565 เวลา 09.00 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น 2 อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา เป็นประธานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 15 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย รองประธานรัฐสภา ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ ประธานการประชุม

(1) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

1.1 รับทราบข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... และของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

1.2 รับทราบเรื่องสมาชิกวุฒิสภาขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา 148 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

1.3 รับทราบเรื่องสมาชิกรัฐสภาขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา 148 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ที่ประชุมรับทราบ

(2) รับรองรายงานการประชุม

- รับรองรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
  - ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 9 พฤศจิกายน 2564
  - ครั้งที่ 2 วันอังคารที่ 16 และวันพุธที่ 17 พฤศจิกายน 2564
  - ครั้งที่ 3 วันพุธที่ 17 พฤศจิกายน 2564
  - ครั้งที่ 4 วันอังคารที่ 21 ธันวาคม 2564

ที่ประชุมรับรอง

(2) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมขอหารือให้เลื่อนระเบียบวาระเรื่องด่วนที่ 9 ความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ขึ้นมาพิจารณาต่อจากร่างพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จุลจอมเกล้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมไม่ขัดข้อง

1. ร่างพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รัฐสภาปรึกษาใหม่ ตามมาตรา 146 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้นำเสนอสภาผู้แทนราษฎรเมื่อเดือนธันวาคม 2564 สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบ จากนั้นส่งให้วุฒิสภาพิจารณาเมื่อต้นเดือนมกราคม 2565 เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบรัฐบาลได้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ซึ่งมีกำหนดเวลาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ระยะเวลาเก้าสิบวัน เมื่อถึงวันที่ 30 เมษายน 2565 ครบ 90 วัน มิได้พระราชทานร่างพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... กลับมาแสดงว่า ทรงใช้พระราชอำนาจยับยั้ง หรือที่เรียกว่า Veto นายกรัฐมนตรีจึงได้มีหนังสือกราบเรียนประธานรัฐสภาเพื่อยกร่างพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รัฐสภาปรึกษาใหม่ ตามมาตรา 146 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ในกรณีร่างดังกล่าว นายกรัฐมนตรีต้องถวายคำแนะนำ ในการทำหน้าที่ของรัฐสภาต้องการทราบว่าร่างดังกล่าว คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ เพราะเหตุใดร่างดังกล่าวจึงถูกคืนมา

นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ตอบชี้แจงว่า การนำร่างดังกล่าวมาปรึกษาในวันนี้ (6 ก.ย. 65) เป็นเพราะเหตุรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 146 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชอำนาจยับยั้ง หรือที่เรียกว่า Veto ซึ่งเป็นอำนาจของประมุขประเทศต่าง ๆ และการยับยั้งไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับใดของประเทศไทยและต่างประเทศที่ระบุว่า ผู้ยับยั้งจะต้องให้เหตุผล เพราะฉะนั้นจึงถือว่าเป็นพระราชอำนาจ

ที่ประชุมมีมติไม่ยืนยันร่างพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้าฯ ด้วยคะแนน 431 เสียง

9. ความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้นำเสนอความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information) เรียกย่อ ๆ ว่า ความตกลง MCAA CRS เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาความเห็นชอบตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประเทศไทยได้เข้าร่วมกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับความแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีที่เรียกว่า Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes: Global Forum ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนาหรือที่เรียกว่า Organisation for Economic Cooperation and Development: OECD ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิก

Global Forum ในลำดับที่ 139 (จากทั้งหมด 165 ประเทศ) เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2560 ทั้งนี้ การเป็นสมาชิก Global Forum ประเทศไทยต้องยกระดับการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ (Automatic Exchange of Information: AEOI) กล่าวคือ ประเทศไทยต้องเริ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติตามมาตรฐานที่ OECD กำหนด เรียกว่า Common Reporting Standard (CRS) ซึ่งก็คือการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินของผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในประเทศไทยให้กับประเทศคู่สัญญาเป็นประจำรายปี ในการนี้ Global Forum ได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมสรรพากร มีสาระสำคัญแจ้งว่าประเทศไทยอยู่ระหว่างการถูกพิจารณาจัดเป็น jurisdiction of relevance อันมีความหมายว่าเป็นประเทศที่ถูกจับตามองในเรื่องการหลบหลีกภาษี และสืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี (Multilateral Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters) (ความตกลง MAC) ซึ่งการดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามความตกลงนี้ด้วย การที่ประเทศไทยจะไม่ถูกพิจารณาให้เป็น jurisdiction of relevance นั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องแสดงคำมั่น (Commitment) ที่จะดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติภายใน พ.ศ. 2566 ซึ่งเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ประเทศไทยได้แสดงคำมั่นที่จะดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติภายในกำหนดเวลา ซึ่งหมายรวมถึงการดำเนินการในส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ การจัดเตรียมกฎหมายภายในประเทศ การดำเนินการด้านความปลอดภัยและการรักษาความลับของข้อมูลประเทศไทยโดยกรมสรรพากรได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ซึ่งเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information) (ความตกลง MCAA CRS) และประเทศไทยได้ลงนามในคำแถลงการณ์เพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลง MCAA CRS เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2565 สาระสำคัญของความตกลง MCAA CRS เป็นความตกลงภายใต้ ข้อ 6 การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติของความตกลง MAC มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการหลบหลีกและหลีกเลี่ยงภาษี รวมถึงพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษี โดยกำหนดกรอบการดำเนินการและรายละเอียดเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติตามมาตรฐาน CRS ประกอบด้วย 8 มาตรา โดยมีสาระสำคัญสรุปหลักการได้ ดังนี้ 1. เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติรายปีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ โดยประเทศภาคีส่วนใหญ่เลือกส่งและรับข้อมูลแบบต่างตอบแทนกับประเทศคู่สัญญา (Reciprocal) 2. ข้อมูลที่ต้องแลกเปลี่ยนเป็นข้อมูลบัญชีทางการเงินที่เข้าข่ายต้องรายงาน 3. ระยะเวลาการแลกเปลี่ยน คือ เริ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลในปีที่จะกำหนดในภาคผนวก ฉ ของความตกลง MCAA CRS (Annex F) ภายในระยะเวลา 9 เดือน หลังจากสิ้นปีปฏิทินที่เก็บข้อมูล ซึ่งทาง Global Forum กำหนดให้ประเทศไทยต้องเริ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 4. รูปแบบในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ได้แก่ รูปแบบไฟล์มาตรฐานที่กำหนดขึ้น โดยใช้ภาษา XML (Extensible Markup Language) 5. กรณีเกิดข้อผิดพลาดในการส่งข้อมูลให้ประเทศคู่สัญญาหรือเจ้าหน้าที่รายงานไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการรายงานหรือการตรวจสอบข้อมูลลูกค้า เจ้าหน้าที่

ผู้มีอำนาจต้องแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากข้อผิดพลาดดังกล่าว 6. การรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดในความตกลง MAC โดยข้อมูลที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยน จะต้องใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีเท่านั้น

7. กรณีพบว่าประเทศคู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามความตกลง MCAA CRS อย่างมีนัยสำคัญ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถแจ้งระงับการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศคู่สัญญาได้ 8. ความตกลง MCAA CRS จะมีผลใช้บังคับภายหลังจากที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแจ้งต่อ OECD เพื่อแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันสำหรับประโยชน์ของการเข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลง MCAA CRS มีดังนี้ 1. ช่วยให้เกิดความโปร่งใสและความเป็นธรรมในระบบภาษี ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความเต็มใจในการเสียภาษีเงินได้มากขึ้น ป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี ช่วยเพิ่มภาษีเงินได้ซึ่งเป็นรายได้หลักของรัฐบาลที่จะต้องนำไปพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม

2. ช่วยรักษาและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการลงทุนระหว่างประเทศและการเคลื่อนย้ายเงินทุนของสถาบันการเงินในและต่างประเทศ เนื่องจากระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีเป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ 3. สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนไปพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีและการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการหลบเลี่ยงภาษีต่อไปในอนาคต 4. การเข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลง MCAA CRS เป็นการดำเนินการเพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีระหว่างประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยใน 2 ด้าน ดังนี้ (1) เป็นการดำเนินการตามที่ประเทศไทยให้คำมั่นกับสหภาพยุโรปเพื่อไม่ให้จัดประเทศไทยอยู่ในรายชื่อประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือทางภาษีของสหภาพยุโรป (EU List) (2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ OECD กำหนดขึ้นมาเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีข้ามชาติ ปัจจุบันมีภาคีที่ร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล 117 ประเทศ โดยประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่เป็นภาคีแล้ว ได้แก่ บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย นอกจากนี้ Global Forum ได้นำมาเป็นเกณฑ์ดำเนินการเพื่อเพิ่มความโปร่งใสทางด้านภาษีให้กับประเทศสมาชิกโดยจะพิจารณาจากสภาพเศรษฐกิจ ภาคธุรกิจ การเงิน และกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับภาษีและการแลกเปลี่ยนข้อมูล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี และสร้างความเป็นธรรมสำหรับผู้เสียภาษีในประเทศไทย เรื่องที่นำเสนอความตกลง MCAA CRS ที่ลงนามแล้วจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ก่อนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ตามมาตรฐานสากล อันจะเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันการหลีกเลี่ยงและหลบเลี่ยงภาษีระหว่างประเทศ ทั้งนี้ หากประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติตามที่ได้ให้คำมั่นไว้กับ Global Forum จะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในด้านความโปร่งใสทางภาษี ซึ่งจะถูกจัดให้เป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือทางภาษีของสหภาพยุโรป (EU List) และอาจจะถูกพิจารณาเป็นแหล่งในการหลบเลี่ยงภาษีข้ามชาติได้ ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยอัตโนมัติได้ตามคำมั่นให้ไว้กับ Global Forum เห็นสมควรดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 เสนอความตกลง MCAA CRS เพื่อให้รัฐสภาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ

ตามมาตรา 178 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก่อนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันต่อไป ภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติกฎหมายลำดับรองที่ออกมารองรับการดำเนินการตามความตกลง MCAA CRS มีผลบังคับใช้ซึ่งร่างกฎหมายขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจร่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และให้กรมสรรพากรรับฟังความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะแล้วเสร็จในวันที่ 7 กันยายน 2565 และจะได้นำเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภาต่อไป

สมาชิกฯ อภิปรายสนับสนุน อาทิ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางด้านภาษีที่ประเทศไทยได้ดำเนินการไปแล้ว อยู่นภายใต้กรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีที่เรียกว่า Global Forum ซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2543 และประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อ พ.ศ. 2560 แม้ว่าไทยจะไม่ได้เป็นสมาชิกของ OECD แต่การแสดงเจตนารมณ์ในเข้าร่วมกิจกรรมเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการยกระดับมาตรฐานของประเทศไทยเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ภายใต้อกรอบความตกลง Global Forum ดังกล่าวนั้น มีความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี (The Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters (ความตกลง MAC)) ประเทศไทยได้เข้าร่วมและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2565 ที่ผ่านมา และภายใต้อความตกลง MAC มีความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติ (ความตกลง MCAA CRS) ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับให้ประเทศไทยเทียบเท่ามาตรฐานสากลของประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นการหนีจากกับดักของประเทศกำลังพัฒนาและยกระดับไปสู่ภาพลักษณ์ที่มีความโปร่งใส นำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นทางด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งที่ผ่านมามีความกังวลใจเกี่ยวกับการออกแบบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับภาษี คือ ความพยายามทำให้มีการหลีกเลี่ยงภาษีน้อยที่สุด และมีต้นทุนของการบริหารจัดการให้น้อยที่สุดเช่นกัน ที่ผ่านมามีประเทศไทยแทบจะไม่มีการจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินสักเท่าไร มีแค่การจัดเก็บภาษีที่ดิน ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ และการจัดเก็บภาษีมรดก ซึ่งมีการจัดเก็บได้น้อยมาก โดยสันนิษฐานว่าผู้ที่มีทรัพย์สินจำนวนมากมีวิธีการโยกย้ายทรัพย์สินไปตั้งกองทุน (Trust) ในต่างประเทศเพื่อหลบเลี่ยงการเสียภาษีมรดกตามกฎหมาย การเข้าร่วมความตกลง MCAA CRS จึงจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้รู้ได้ว่าผู้ที่จำเป็นต้องเสียภาษีได้โยกย้ายทรัพย์สินไปไว้ในต่างประเทศที่ใดบ้าง เพื่อสามารถติดตามข้อมูลในการจัดเก็บภาษีเข้ารัฐ และสามารถออกแบบภาษีตัวอื่นได้ในอนาคต นอกจากนี้ สมาชิกฯ ยังตั้งข้อสังเกตว่าการเขียนกฎหมายหมายของประเทศไทยไม่ได้ยืนยันหลักต่างตอบแทน คือ ถ้าประเทศอื่นไม่ให้ข้อมูลกับประเทศไทย ดังนั้น ประเทศไทยมีสิทธิไม่ให้ข้อมูลเขา หรือต้องมีการยืนยันว่าเข้าให้ข้อมูลแล้ว จึงจะให้ข้อมูลเขาเช่นกัน ซึ่งต้องมีกติกาและมีหลักการที่ต้องยึดมาปฏิบัติ และข้อมูลประเภทใดจึงจะเข้าข่ายที่มีมูลเหตุความผิด ซึ่งหากไม่มีการกำหนดกรอบที่ชัดเจนจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างร้ายแรง หากการดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลเข้าข่ายละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รัฐบาลซึ่งเป็นผู้ส่งข้อมูลจะต้องร่วมรับผิดชอบด้วยหรือไม่ และหากประเทศปลายทางที่รับข้อมูลทำข้อมูลรั่วไหลใครจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้ การให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่นั้นเป็นโครงสร้างที่สำคัญอย่างยิ่ง จึงควรให้ความสำคัญและคัดเลือกตัวแทนจากทั้งภาคเอกชนและรัฐบาล เพื่อถ่วงดุลอำนาจ

การดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง และไม่ละเมิดข้อกำหนดของทั้งประเทศไทย และประเทศปลายทาง

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตอบชี้แจงว่า ขอขอบคุณสมาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่ได้แสดงความคิดเห็น อาทิ เหตุใดร่างดังกล่าว จึงใช้เวลาค่อนข้างยาวนานในการพิจารณา เนื่องจากกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับความแลกเปลี่ยนข้อมูล ทางภาษีที่เรียกว่า Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes: Global Forum และมีกฎหมายลำดับรอง คือ MAC และ MCAA CRS ซึ่งระยะเวลา ในการดำเนินการของ MCAA CRS และในส่วนของ MAC ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับภาษีซ้อนในระหว่าง คู่สัญญาเป็นระดับทวิภาคี และกรอบของพหุภาคีใน MAC ได้เขียนไว้เกี่ยวกับประเด็นการแลกเปลี่ยน ข้อมูลในระหว่างประเทศที่เป็นภาคีด้วยกัน ซึ่งใช้เวลาตั้งแต่ พ.ศ 2560 เพื่อออกกฎระเบียบ ภายในประเทศ ซึ่งในส่วนของ MAC ได้แก้ไขในบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรซึ่งได้รับความเห็นชอบ จากรัฐสภา รวมถึงการออกกฎกระทรวงซึ่งขณะนี้ได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2565 ส่วน ประเด็นที่ประเทศไทยถูกมองว่ายังขาดความโปร่งใสเกี่ยวกับภาษีนั้น ซึ่งเรื่องดังกล่าว ได้มีหลายประเทศที่มีการคัดกรองเกี่ยวกับภาษี จุดอ่อนของประเทศไทยที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับประเด็น ดังกล่าว ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับผู้ที่เสียภาษี เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศเกี่ยวกับข้อตกลง MAC ซึ่งใช้เวลาพอสมควร ขณะที่ MCAA CRS ก็เช่นเดียวกัน ทางกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง จึงได้ร่างกฎหมายขึ้นมาซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ปรับแก้ไขเรียบร้อยแล้วนั้น ขณะนี้ อยู่ในระหว่างรับฟังความคิดเห็นจะแล้วเสร็จในวันที่ 7 กันยายน 2565 และจะนำเสนอต่อรัฐสภาต่อไป

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยคะแนน 470 เสียง

จากนั้น ประธานฯ ขอหารือที่ประชุมเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 43) (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมพิจารณารวมกับร่างรัฐธรรมนูญฯ อีก 4 ฉบับ ตามระเบียบวาระเรื่องด่วนที่ 3 เรื่องด่วนที่ 4 เรื่องด่วนที่ 6 และเรื่องด่วนที่ 7 ซึ่งเป็นเรื่องในทำนองเดียวกันให้มาพิจารณารวมกัน และแยกการลงมติแต่ละฉบับ ซึ่งที่ประชุมไม่ขัดข้อง

ทั้งนี้ สมาชิกฯ ขอถอนเรื่องด่วนที่ 7 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 120) (นายวิรัช พันธุมะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ที่ประชุมเห็นชอบ

2. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 43) (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

นายสมคิด เชื้อคง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี พรรคเพื่อไทย ได้รับมอบหมายจากนายชลงาน ศรีแก้ว ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และหัวหน้า พรรคเพื่อไทย แถลงหลักการและเหตุผลว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 43 เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลและชุมชน เหตุผลโดยที่มาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้บุคคลและชุมชน ย่อมมีสิทธิในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม ทั้งของท้องถิ่นและของชาติ และมีสิทธิในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ รวมถึงมีสิทธิเข้าชื่อร่วมกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการ อันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และจากสาระของบทบัญญัติมาตรานี้ โดยเฉพาะใน (3) ให้สิทธิบุคคลและชุมชนเพียงการเข้าชื่อและเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการ อันจะกระทบต่อความเป็นอยู่ของบุคคลหรือชุมชน ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เพียงพอต่อการคุ้มครองหรือปกป้องสิทธิของบุคคลหรือชุมชนในกรณีที่น่าจะมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ และมีความแตกต่างกับหลักการที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ที่บัญญัติให้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่น่าจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้าน ก่อนตัดสินใจดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้ 1. กำหนดชื่อเรียกของรัฐธรรมนูญว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (มาตรา 1) 2. กำหนดวันมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญให้นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา 2) 3. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 43 เพื่อให้สิทธิของบุคคลและชุมชนได้รับการคุ้มครองและมีผลปฏิบัติเป็นรูปธรรมมากขึ้น (มาตรา 3)

3. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (เพิ่มมาตรา 25 วรรคห้า แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 29 เพิ่มมาตรา 29/1 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 34 มาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 47 และมาตรา 48) (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะเป็นผู้เสนอ)

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงราย พรรคเพื่อไทย แถลงหลักการและเหตุผลว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังต่อไปนี้ แก้ไขเพิ่มเติมหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยเพิ่มความเป็นวรรคห้าของมาตรา 25 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 29 เพิ่มสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเป็นมาตรา 29/1 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 34 มาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 47 และมาตรา 48 โดยมีเหตุผลที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ใช้บังคับมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว แต่บทบัญญัติหลายมาตราที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หลายเรื่องยังขาดความชัดเจน และไม่ครอบคลุมถึงสิทธิบางประการของบุคคล ได้แก่ สิทธิในกระบวนการยุติธรรมหลายประการไม่ได้บัญญัติไว้ ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งสิทธิในการขอลดโทษผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาและสิทธิในกระบวนการยุติธรรมกรณีอื่น ๆ เสรีภาพในการชุมนุมที่มักอ้างความมั่นคงเป็นข้อจำกัดเสรีภาพของบุคคลเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองยังขาดสาระสำคัญ ทำให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่ตราขึ้น

ใช้บังคับมีบทบัญญัติที่จำกัดการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองและเป็นอุปสรรคและภาระของพรรคการเมืองเกินความจำเป็น สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐควรมีความชัดเจนและครอบคลุมถึงการได้รับหลักประกันสุขภาพโดยถ้วนหน้าด้วยสิทธิของบุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และผู้ยากไร้ ควรบัญญัติให้ชัดเจนและมีสภาพบังคับรวมถึงสิทธิของผู้พิการและทุพพลภาพ สิทธิของบุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและผู้วิกลจริตควรจะได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ ดังนั้น เพื่อให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มีความชัดเจนและเกิดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ประชาชนผู้ที่ด้อยโอกาสทางสังคมได้รับสิทธิและความช่วยเหลือจากรัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ โดยมีสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้ 1. กำหนดชื่อเรียกของรัฐธรรมนูญว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...." (มาตรา 1) 2. กำหนดวันมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญให้นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา 2) 3. เพิ่มความเป็นวรรคห้าของมาตรา 25 โดยขยายการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้รวมถึงสิทธิหรือเสรีภาพตามพันธะสัญญาและกติการะหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีด้วย (มาตรา 3) 4. กำหนดความคุ้มครองสิทธิในการขอลดโทษของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา และการไม่ปล่อยตัวชั่วคราวจะต้องเป็นกรณีที่หากปล่อยตัวชั่วคราวแล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี หรือมีเหตุอื่นเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และกำหนดให้จำเลยที่ศาลชั้นต้นไม่ให้ปล่อยตัวชั่วคราวและจำเลยที่ศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์ไม่ได้พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตหรือลงโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะถูกคุมขังระหว่างพิจารณาเกินหนึ่งปีมิได้ เพื่อมิให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจกว้างขวางเกินไป จนกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยและบทสันนิษฐานของรัฐธรรมนูญ โดยแก้ไขเพิ่มเติมวรรคห้าของมาตรา 29 และเพิ่มความเป็นวรรคหกของมาตรา 29 (มาตรา 4) 5. เพิ่มสิทธิในกระบวนการยุติธรรมตามที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อนไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ เป็นมาตรา 28/1 (มาตรา 5) 6. กำหนดให้กฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นจะจำกัดการตีความด้วยความเป็นธรรมมิได้ (มาตรา 6) 7. กำหนดข้อจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมใหม่ให้เกิดความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้รัฐใช้ข้ออ้างเรื่องความมั่นคงจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมของประชาชน (มาตรา 7) 8. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองและการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง โดยกำหนดให้ผู้ที่ เป็นสมาชิกพรรคต้องสมัครใจและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายการบริหารพรรคการเมืองต้องมีความเป็นอิสระ เปิดเผยและตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกพรรค โดยกฎหมายที่ตราขึ้นจะต้องไม่มีบทบัญญัติที่เป็นภาระแก่พรรคการเมืองเกินความจำเป็น อีกทั้งให้การจัดตั้งพรรคการเมืองต้องไม่มีขั้นตอนยุ่งยากเกินควร ส่วนการยุบพรรคจะทำได้เฉพาะเมื่อมีพยานหลักฐานชัดเจนว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเท่านั้น โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 45 (มาตรา 8) 9. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 47 เพื่อให้สิทธิของประชาชนที่จะได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐมีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น (มาตรา 9) 10. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 48 เพิ่มการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และผู้ยากไร้ สิทธิของผู้พิการและทุพพลภาพ บุคคลวิกลจริตและผู้ซึ่งไร้ที่อยู่อาศัย ในการได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ (มาตรา 10)

4. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 159 วรรคหนึ่ง และมาตรา 170 วรรคสอง) (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

นายชลงาน ศรีแก้ว ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร แฉลงหลักการและเหตุผลว่าการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 159 วรรคหนึ่ง และมาตรา 170 วรรคสอง เกี่ยวกับคุณสมบัติและที่มาของนายกรัฐมนตรีและความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เหตุผลเนื่องจากมาตรา 159 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบบุคคล ซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 160 แต่มาตรา 160 ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งว่าต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้ 1. กำหนดชื่อเรียกของรัฐธรรมนูญว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...." (มาตรา 1) 2. กำหนดวันมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญให้นับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา 2) 3. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 159 วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา 88 (มาตรา 3) 4. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 170 วรรคสอง โดยกำหนดให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี นอกจากสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ยังสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา 158 วรรคสี่ด้วย (มาตรา 4) 5. ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 159 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา 5)

6. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช .... (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 272) (รองศาสตราจารย์สมชัย ศรีสุทธิยากร กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 64,151 คน เป็นผู้เสนอ) (ค้ำมาจากการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ 16 มิถุนายน 2565)

รองศาสตราจารย์สมชัย ศรีสุทธิยากร ผู้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แฉลงหลักการและเหตุผลว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 272 ที่ให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาเลือกนายกรัฐมนตรี โดยมีเหตุผลเนื่องจากมาตรา 272 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาสองร้อยห้าสิบคน มีอำนาจในการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนห้าร้อยคน โดยผู้ได้รับเลือกเป็นนายกรัฐมนตรีจะต้องได้รับเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาพร้อมกัน หรือเกินกว่าสามร้อยเจ็ดสิบห้าเสียง ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยตามที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งด้วยเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร อีกทั้งการให้สมาชิกวุฒิสภามีอำนาจในการเลือกนายกรัฐมนตรีจะทำให้สมาชิกวุฒิสภาขาดความเป็นกลางทางการเมือง และทำให้นายกรัฐมนตรีที่ได้รับการเลือกตั้งขาดความสง่างาม กลายเป็นอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ

ดังนี้ 1. กำหนดชื่อเรียกของรัฐธรรมนูญว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (มาตรา 1) 2. กำหนดวันมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญให้นับตั้งแต่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา 2) 3. ยังคงสาระของ มาตรา 272 วรรคสอง ในหลักการกรณีที่ไม่สามารถลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีจากบุคคลในบัญชีตามมาตรา 88 โดยกำหนดทางออกให้สมาชิกรัฐสภาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสองสภารวมกันสามารถเสนอให้รัฐสภามีมติยกเว้นไม่ต้องเสนอชื่อจากบัญชีรายชื่อได้ และใช้เสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดลงมติยกเว้น จากนั้น ให้ดำเนินการเสนอชื่อบุคคลเพื่อลงมติเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรตามหลักและวิธีการที่กำหนดในมาตรา 159 ต่อไป (มาตรา 3) 4. ให้ยกเลิกความในวรรคแรกของ มาตรา 272 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยมีให้มีผลเปลี่ยนแปลงต่อการเลือกนายกรัฐมนตรีที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ก่อนวันที่รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้มีผลใช้บังคับ (มาตรา 4)

สมาชิกฯ สนับสนุนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย รัฐธรรมนูญที่ไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน จะเป็นรัฐธรรมนูญได้อย่างไร อาทิ กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจจับพระผู้ใหญ่และนำไปฝากขังเป็นระยะเวลา 1 ปี 3 เดือน โดยไม่มีความผิด จึงควรแก้ไขกฎหมายให้บุคคลถูกคุมขังเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้หลบหนี และสิทธิในการปล่อยตัวชั่วคราวย่อมได้รับความคุ้มครองและการพิจารณาโดยเร็ว ซึ่งในความเป็นจริงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ควรจะเพียงพอที่จะเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หากปฏิรูปให้องค์กรผู้ที่มีอำนาจทั้งหลายมีความยึดโยงกับประชาชน การใช้กฎหมายเท่าที่มีอยู่เพื่อคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมเสรีภาพของประชาชน ไม่ใช่เรื่องที่เหลือบ่ากว่าแรง นอกจากนี้ ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันยังมีที่มาที่ไม่ยึดโยงกับประชาชน ระบบโตนสร้างขึ้นมาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับคนบางกลุ่ม และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้สะท้อนให้เห็นแล้วว่ามีปัญหา และยังไม่เคยมีปรากฏการณ์ที่นายกรัฐมนตรีถูกพักราชการมาก่อน ซึ่งข้าราชการทุกกระทรวง ทบวง กรมที่ถูกพักราชการเป็นผู้ที่ต้องกระทำความผิด จึงเป็นเรื่องน่าเศร้าของประเทศไทยที่กำลังจะมีการประชุมในระดับชาติ แต่กลับมีนายกรัฐมนตรี 2 ท่าน ท้ายที่สุดสังคมจึงได้ตั้งคำถามต่อการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในแต่ละมาตรา โดยเฉพาะการบัญญัติในบทเฉพาะกาลให้สมาชิกวุฒิสภามีอำนาจเลือกนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งขัดกับหลักการของระบอบประชาธิปไตย ที่รัฐบาลต้องมาจากประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน เพื่อมาบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชน

สมาชิกฯ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดจึงตัดความหมายของสิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง ในมาตรา 43 ซึ่งเดิมที่รวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐออกไป และเพิ่มเติมในเรื่องของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น การอนุรักษ์จารีตประเพณีของชาวมลายูเกือบทุกพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญที่ต้องส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม แต่ที่ผ่านมารัฐไม่เคยเหลียวแลที่จะให้การส่งเสริมและสนับสนุนในสิ่งเหล่านี้เลย มีหน้าซ้ำกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดงบประมาณสนับสนุนงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่น รวมทั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ยังแจ้งไม่ใช่อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว ส่วนกระทรวงวัฒนธรรมก็ไม่มีงบประมาณสนับสนุนในส่วนนี้เช่นกัน จึงควรรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก่อนจะแก้ไขกฎหมายในมาตราดังกล่าว ซึ่งการไม่สนับสนุนดังกล่าวอาจเป็นการสะท้อนให้เห็นความคิดของภาครัฐว่ามีความหวาดระแวงประชาชนและเยาวชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การใช้ดุลยพินิจและอำนาจตามกฎหมายพิเศษจึงอาจกลายเป็นน้ำผึ้งหยดเดียวที่นำไปสู่ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายจึงต้องเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะท้ายที่สุดผู้ที่บังคับใช้กฎหมายคือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ใช่ใช้ดุลยพินิจที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและความรู้สึกที่ไม่เป็นธรรม ส่วนการแก้ไขมาตรา 43 ควรยกระดับเรื่องสิทธิชุมชนให้เทียบเท่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญที่มีการบัญญัติเรื่องสิทธิชุมชนได้ดีที่สุด ให้เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นทันที โดยไม่ต้องมีกฎหมายกำกับ เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้ชัดเจนขึ้นและทำให้ความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนดีขึ้น ตลอดจนยังเป็นการลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นจากโครงการของรัฐ ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของพี่น้องประชาชนและสภาพแวดล้อมให้ได้รับการคุ้มครองด้วยความเป็นธรรม สิทธิของบุคคลในชุมชนเป็นสิทธิที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรอิสระ นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ที่มีการคัดค้านโครงการของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ชุมชนได้รับความเป็นธรรมซึ่งที่ผ่านมาพบว่า การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก และเป็นการซ้ำเติมความเดือดร้อนให้กับสังคมไทย หากรัฐบาลมีการส่งเสริมให้มีการลงทุนมากขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัญหาของประเทศ ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ และมีความแตกต่างกับหลักการที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ที่บัญญัติให้การดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน นอกจากนี้ ยังจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้าน โดยให้ศึกษาต่อผลกระทบและสิ่งแวดล้อมให้มีความชัดเจน ชุมชนมีสิทธิฟ้องร้องได้ ที่ผ่านมาหลายโครงการ อาทิ โครงการก่อสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ ประชาชนที่มาคัดค้านอาจจะมาจากถิ่นที่อื่นซึ่งไม่ได้รับผลกระทบโดยตรง ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 43 บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี อันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ และจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับประชาชนมากที่สุด

สมาชิกฯ อภิปรายสนับสนุนให้แก้ไข มาตรา 272 เนื่องจากสมาชิกวุฒิสภาได้รับสิทธิโดยชอบธรรมจากการออกเสียงประชามติของประชาชน ที่เห็นชอบในคำถามพ่วงว่า “...เพื่อการปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง 5 ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” และเมื่อให้สิทธิสมาชิกวุฒิสภาในการออกเสียงเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศแล้ว ก็ควรให้สิทธิในการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง และสมาชิกวุฒิสภาก็พยายามทำหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม เมื่อแผนการปฏิรูปประเทศจะเสร็จสิ้น พ.ศ. 2566 สมาชิกวุฒิสภาก็จะหมดภาระหน้าที่ในการวางรากฐานการปฏิรูปประเทศอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม การใช้มาตรา 272 หากคณะรัฐมนตรีเป็นเสียงข้างน้อยในสภาผู้แทนราษฎรย่อมไม่สามารถบริหารประเทศได้ โดยส่วนตัวมีความเห็นว่าจะยังคงไว้หรือตัดออกก็ไม่ต่างกัน เพราะหากการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นในช่วงต้นปี 2566 มีพรรคการเมืองที่รวบรวมเสียงได้เกินกึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาคงจะไม่ไปลงมติให้ผู้ที่ถูกเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีในฝั่งเสียงข้างน้อย เพราะเป็นการสร้างวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่ยากจะแก้ไขให้กับประเทศ ดังนั้น จึงไม่ขัดข้องที่จะตัดอำนาจสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกนายกรัฐมนตรีในครั้งต่อไป การให้สมาชิกวุฒิสภามีอำนาจในการร่วมเลือก

นายกรัฐมนตรีเป็นสิ่งที่ไม่เคยมีธรรมเนียมปฏิบัติในรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพราะที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน การให้มีอำนาจเท่าเทียมกันในการเลือกผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสูงสุดของประเทศ จึงเป็นสิ่งที่ขัดหลักการของประชาธิปไตย การได้มาของสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 250 คน ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาจากการสรรหาและแต่งตั้งโดยคณะผู้รักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ถึงแม้ว่าบางส่วนมาจากข้าราชการประจำที่เป็นตำแหน่งสูงสุดของกองทัพ และอีกจำนวนหนึ่งแม้จะมีกระบวนการสรรหาตามกลุ่มอาชีพ แต่ยังคงมีกระบวนการคัดเลือกให้เหลือจำนวนดังกล่าวตามใจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยจะอ้างเหตุผลว่าเพื่อให้เกิดผลในการปฏิรูปประเทศหรือการทำงานต่อเนื่องในเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ล้วนเป็นเรื่องยกเหตุผลมากล่าวอ้างเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสับสนุนการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีกด้วย

เมื่อที่ประชุมได้อภิปรายเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานฯ สั่งพักการประชุมเวลา 17.40 นาฬิกา และจะประชุมต่อในวันพุธที่ 7 กันยายน 2565 เวลา 09.00 นาฬิกา

พักการประชุมเวลา 17.40 นาฬิกา

*****

จัดทำโดย กลุ่มงานสื่อมวลชน สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร